

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

IN DE GUNST VAN DE GENERAAL

Volkse satire uit de goeie oude tijd

door

Omar Robinon

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
2006
Nr.1158

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste ZES tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde opvoeringsrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aanvraagkaart die, degelijk ingevuld, minstens vier weken de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. moet worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

I.B.V.A "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.
info@ibva.nl

BELANGRIJKE OPMERKING !

Alle rechten voorbehouden. Iedereen die toestemming verkreeg het stuk *IN DE GUNST VAN DE GENERAAL* op te voeren moet de naam van auteur *OMAR ROBINON* vermelden in alle publicaties die n.a.v. de voorstellingen verschijnen.

De auteursnaam moet onmiddellijk onder de titel vermeld worden, in een lettertype minstens half zo groot als dat van de titel, maar minstens twee keer zo groot als dat waarin de naam van de vertaler, regisseur en spelers wordt vermeld.

© 1986 Toneelfonds J. Janssens/Omar Robinon
www.toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

P E R S O N E N
=====

ODILON	Veldwachter.
MANCE	Zijn vrouw.
PHILEMON	Hulpveldwachter.
BOKUS	Generaal.
HELENA	Zijn dochter.
VAN LAKEN	Zijn ordonnans.

=====

Het stuk speelt vóór de Eerste
Wereldoorlog.

(Woonkamer van Mance en Odilon. Mance hangt de was op aan een koord die dwars over de kamer gespannen is. Die was, uiteraard klederen uit die tijd, die nu de lachlust opwekken : o.m. een donkergrijze flanellen onderbroek van Odilon met pijpen tot aan de enkels, een paar hemden met lange slippers, slaapmutsen. Odilon komt binnen. Zwaargebouwd, met dikke zwarte snor en ruige bakkebaarden.)

MANCE. (Nors.) Ha, ge zijt daar.

ODILON. (Uit zijn humeur.) Nee, ik ben op een ander. Wat is't?

MANCE. Wat het is? Dat vraagt wat het is?

ODILON. Wàt, allèe?

MANCE. Dat heel het dorp het nog eens weet, wat voor een champetter dat ge zijt. Ik hoorde het daar juist van Melle en Steffe, zie.

ODILON. Hoe, wat voor een champetter dat ik ben?

MANCE. Dat ge ze vannacht weer niet kunnen pakken hebt, de mannen van Blaren die heel Nederblaren 't ondersteboven hebben gekeerd. En ge waart op ronde. Of was het weer op ronde in d'een of d'andere herberg?

ODILON. Hela, hela! Op uw gemak hè, Mance. Ge vergeet weer dat ik champetter ben, hè? Dat zoiets beweren een man van de wet affronteren is.

MANCE. Een vrouw, ook die van een champetter, mag tegen haar man àl zeggen wat ze wil. Dat is nooit een affront. Daarbij, ik zeg nog veel te weinig.

ODILON. Te weinig? Wat krijg ik van u allemaal niet naar mijn kop.

MANCE. Te weinig, ja. En één ding dat ik weet : dat ge in Nederblaren weer de lach achter uw hielen hebt.

ODILON. De lach? Dat ze maar oppassen met hun lachen met een man van de wet. En wat valt er te lachen?

MANCE. (Gemelijk.) Wat valt er te lachen. Hoort dat.

ODILON. Wàt, ja?

(Philemon komt binnen.)

MANCE. Daar zie : "meneer" Philemon. Uw rechterarm in àlles. Nu is het spel compleet.

PHILEMON. (Bij wijze van groet.) Wel, champetter?

ODILON. Wat is't?

PHILEMON. Wat was dat vannacht?

MANCE. (Omkijkend naar de anderen, glijdt de onderbroek van haar man van de drooglijn.) Hij weet het ook al, zie. (Raapt de onderbroek op, hangt ze zonder meer weer op.)

ODILON. (Die het merkt.) Mance, dedju!

MANCE. Wat is 't?

ODILON. (Wijzend naar de onderbroek.) Bezieet dat, z'is vuil, zulle.

MANCE. 't Zal zo nauw niet steken zeker. Of peinst ge dat ik ga herbeginnen met wassen? Ge zult ze aandoen zoals ze is.

ODILON. Zo besmodderd? Een champetter met een besmodderde onderbroek, allee?

MANCE. Pfff! Champetter?

PHILEMON. Wat geeft dat, Odilon. Dat ziet toch niemand. Daarbij, als dat wat eronder zit maar niet besmodderd is.

ODILON. Ik zou eens willen zien of dat wat er bij ù onder zit, allemaal proper is?.... (Tot Mance.) Wat wilt ge daarmee zeggen, met dat "Pfff! champetter"?

MANCE. Wat wàs het weer, ik zal niet zeggen vannacht, maar vanmorgen?

ODILON. (Moeizaam met de hand over zijn voorhoofd strijkend, als herinnert hij het zich niet goed meer.) Wel, gij schijnt het te weten. Wat was 't?

MANCE. (Verachtelijk.) Wat het wàs? Dat ge 't sleutelgat niet meer vond. Dat ge op straat uw lijfstuk stond te zingen. En dat ik voor de zoveelste keer uit mijn bed moest om u binnen te laten.

PHILEMON. Ha ja, zijn lijfstuk. 't Was dan weer van :

Mance, doe open,
Uw Fluit is hier,
Hij heeft hem zat gezopen,
Hij had toch zoveel plezier.

MANCE. (Hem afsnauwend.) Ja, dat. En gij schijnt er nog plezier in te hebben?

PHILEMON. Er plezier in hebben, is wat veel gezegd. Maar ik moet er toch niet staan om te janken hè, Mance?

MANCE. Ge zijt alle twee van 't zelfde sop overgoten, dat zeg ik. En 't is daarom : het is over dat drinken dat ik het heb.

ODILON. Dat drinken, dat drinken. 't Is altijd hetzelfde waar ge over begint. En daarbij, is er één champetter in heel 't land die al eens geen glas drinkt? De stiel brengt dat mee. Ge doet de

ene en de andere een plezier. Ze zien u en wat zegt een treffelijk mens : drink er een mee, champetter. En affronteer dan de mensen met te refuseren.

PHILEMON. (Tot Mance.) Dat zal hij nooit doen : in dat geval iemand affronteren. Daarvoor aanzie ik hem niet.

MANCE. Temeer als ge altijd een dorstige keel en een droge lever hebt. En gij zijt al niet veel beter.

PHILEMON. Wat Odilon daar zei van de champetters geldt ook voor de hulpchampetters hè, Mance... Zie, dat is nu wel dat gij het zegt van dat drinken. En dat ge dat hièr zegt.

MANCE. Hoe, dat ik dat hièr zeg?

PHILEMON. Ik hè, ik zou buiten geen woord kwaad van de champetter durven zeggen.

MANCE. Gij? Vaneigen niet : van uw "beste" vriend.

PHILEMON. 't Is dàt niet, Mance.

MANCE. Hoe, 't is dàt niet?

PHILEMON. Zeg in Nederblaren maar geen woord kwaad van hun champetter, wilt g'er uw kop niet bij laten.

MANCE. (Schamper.) Is het zo erg?

PHILEMON. Ik zeg dat niet om hem te vleien, hè. Odilon wéét dat en ik houd mij ook niet in, als ik hem àndere dingen te zeggen heb. Maar uw man wordt in 't dorp zowat aanzien als de...ja, hoe moet ik dat nu zeggen : als de...engelbewaarder van de armen.

MANCE. (Verschiet geweldig.) Hij? Een engelbewaarder? Daar heb ik in elk geval nog niet veel van ondervonden.

PHILEMON. Mance, allee, ge weet dat ook : hoe dikwijls heeft hij zijn ogen al niet toegedaan, als hij op het veld van rijke boeren een struik patatten, wat raapkolen of een bussel graan ziet wegemen van mensen die anders moeten kreperen van honger. Van de ene kant zijn plicht. Van de andere kant zijn goed hart. En wat haalt het altijd? Hè, wat hààlt het, Mance? Zijn goed hart.

ODILON. (Staat er als een heiligenbeeld bij.) Wel, als ge dat zo hoort van uw eigen zelf...Dat pakt mij, zie.

MANCE. Jaja! (Tot Philemon.) Ge zult malkander niet afvallen, dat weten we allang.

ODILON. Ja, maar daarmee hoort ge het ook eens van een ander hè, Mance.

MANCE. Wat?

ODILON. Dat ik nog zo kontrarie niet ben, als gij peinst.

MANCE. Maar ik hoorde ook van een ander, wat hier vannacht gebeurd is. Dààr gaat het om... En was het dààr ook zo?

ODILON. Wat?

MANCE. Dat uw "goed" hart gesproken heeft?

ODILON. Met wat?

MANCE. Met wàt? Met die soort van Blaren die mij en heel de straat hebben wakker gehouden met hun baldadigheden. Déze keer staan ze toch allemaal op den boek?

ODILON. Gij zijt goed. Precies of dat zo gemakkelijk gaat.

MANCE. Wààààààt? Staan ze er niet op? (Van 't verschieten glijdt het wit hemd van haar man, dat ze aan de waslijn wil hangen, uit haar handen en ze laat het zonder meer op de vloer liggen.) Ge waart vannacht op ronde. Ge hebt dus gehoord èn gezien wat die bende van Blaren allemaal uitstak. Nu hebben ze toch een procès? (Raapt eindelijk het hemd op, hangt het, helemaal bevuild, weer aan de drooglijn.)

ODILON. Hela, hela! 't Is dat hemd waarmee ik maandag bij de generaal moet, hè?

PHILEMON. Ja, hoe zit het daarmee?

ODILON. Seffens meer daarover. En houd u van nu af aan al goed vast, hè. Ge zult nogal verschieten, als ge hoort wat er op handen is....Maar ik ben nu tegen hààr bezig. Zo kan ik dat hemd niet aandoen hè, Mance.

MANCE. Ge zult het aandoen zoals het is. Daarbij, als het droog is, kunt ge het afborstelen tot als het naar uw goesting proper genoeg is. Dat is voor wat ge mij vannacht hebt aangedaan, met mij uit mijn bed te halen. (Gaat korzelig weg met de ledige mand. Af.)

PHILEMON. Wat was dat vannacht met die van Blaren? 't Is wreed geweest, hè?

ODILON. Terribel.

PHILEMON. Wie was 't?

ODILON. De bende compleet. Met op kop De Slag, de sterkste man van den environ. En Rappe Mong van 't Eiland.

PHILEMON. Wie waren de anderen?

ODILON. Moet ge dat vragen? Kornel, de "charmeur comique" van Blaren en zijn compagnons Lapies en Jef Kabas. Met nog een stuk of acht anderen, allemaal gekend gelijk als slecht geld. Waaronder vaneigen ook Dolf van de champetter en Lowie van de commissair.

En kon ik nu de zonen van de politie zelf een proces maken?

PHILEMON. Als ik goed geteld heb, waren ze met dertien : 't ongeluksgetal.

ODILON. (Met een zucht) Het ongeluksgetal : de dertien grootste schelmen van d'environs.

PHILEMON. Ge hebt ze gehoord vannacht?

ODILLON. Gehoord èn gezien.

PHILEMON. En dan is het zoals Mance al zei : dan zijn ze er deze keer aan. Ge hebt ze gepakt.

ODILON. (Gewichtig afwijzend gebaar.) Dat is een ander quelque chose.

PHILEMON. (Verbaasd.) Ge hebt ze dan nièt gepakt? Nu dat ge de okkasie had om die van Blaren eens mores te leren?

ODILON. Zo beziet een propere burger van Jette zoals gij dat, hè? En al zijt ge met een meiske van Nederblaren getrouwd, ge ziet dat ge geen verstand hebt van onze manier van handelen hier. En zo simpel zoals gij u dat voorstelt, is dat niet. Luister : het was al een stuk in de nacht. In "De Zoet Inval" bij Jeannet was nog licht en ik zeg bij mijn eigen : ik ga eens rap binnen en buiten..

PHILEMON. Binnen. Maar niet zo rap weer buiten.

ODILON. Allee, wat is 't, gaat ge mij ook al afvallen?... Ik zeg: 'k was daar nog niet goed binnen of we horen de bende van Blaren al huilend en tierend afkomen. Op de terugweg van kermis Kattem en allemaal met een stuk in hun kraag. Volgens ik vandaag hoorde zeggen, mochten ze op dat late uur in "De Pompoen" aan de Vier Wegen niet meer binnen en waren ze daardoor om uit hun vel te springen van koleire. Want onderweg, met de kouter tussen Kattem en Nederblaren over te steken, waren ze ontnuchterd door de nachtlucht en hadden ze weer schrikkelijke dorst gekregen.

PHILEMON. Nadorst, dedju. Dat is de strafste dorst die ge kunt krijgen. En dan moèt ge iets kunnen drinken.

ODILON. Tegen wie zegt ge het : ik heb ook al heel de dag nadorst... Maar allee, het gaat nu over die van Blaren. Het gevolg, omdat ze niet binnen mochten : een gebonk op deuren en vensters van de "Zoete Inval" dat horen en zien verging. En een getier van jewelste om binnen gelaten te worden.

PHILEMON. En ze mochten niet binnen?

ODILON. Zijt ge getikt? Nu ik, als champetter van dienst, in een herberg zat en mijn eer en reputatie op het spel stond.

PHILEMON. Met Jeannet zeker?

ODILON. (Uitschietend.) Gij weer hè, met uw steken onder water. Als politiemann stond mijn reputatie op het spel.

PHILEMON. Jeannet, allee, zo'n schoon wijf. Kom mij nu niet vertellen dat g'er vies van zijt hè, Odilon.

ODILON. Gij zijt er vies van zeker?

PHILEMON. Ik? 'k Ben nog maar juist getrouwd. Ik ben nog in mijn wittebroodsweken.

ODILON. Hewel, zwijg er dan over....Ik gebood dus : Jeannet, het licht uit en niemand binnenlaten.

PHILEMON. Ha ja, als gij maar binnen waart. Gij hadt geen dorst meer, hè?

ODILON. Philemon, al wat ge wilt, maar pas op uw woorden, hè.... Wel, en tussen hun buisen en bonken door, horen we hun almaar kellen : binnen! Laat ons binnen! We stikken van de dorst!

PHILEMON. Stel u in hun plaats. Ge moet niet vragen hoe ze zullen tekeer gegaan zijn.

ODILON. Als losgebroken duivels, als ze gewaar werden dat ze niet binnen mochten. En ik hoor De Slag nog schreeuwen : de wet van de gastvrijheid is heilig. En : een herberg is voor iedereen. En een andere : de grootste misdaad die ge kunt begaan, is een mens te laten afzien van dorst. Lafaards, dat ge zijt. Vijgen. Nederblaarse klootzakken...En het spel begon voorgoed.

PHILEMON. Ja, ik heb gehoord dat 't wreed geweest is.

ODILON. Op zekere moment hoorden we dat ze de blaffeturen uit hun hengsels lichtten en dat ze die meenamen. Dat wilde zeggen dat ik, als man van de wet, moest handelen. Ik zei tegen Stokers Witten die aan de gemeente werkt en daar ook was : Witten, in naam der wet, volg mij. Direkt, zei de Witten, ik vraag niet beter dan er bij te zijn, waar iets te beleven valt. En wij langs achter buiten en 't veld in. En zo volgden we de bende van Blaren die vreselijk tekeer ging en overal op vensters en deuren bonkte om zich te wreken op onschuldige, slapende burgers.

PHILEMON. Ge zat dan in 't veld in plaats van in de Stoofstraat.

ODILON. (Gemelijk.) Jààà! Of peinst ge misschien dat ik mijn leven moe ben, om het tegen dertien man op te nemen? Dat was regelrecht zelfmoord plegen. Daarbij. Stond ik ook in voor het leven van De Witten.

PHILEMON. En uw plan was getrokken.

ODILON. Philemon, 't is allang wel met uw verdachtmakingen, hè.

PHILEMON. Wat gebeurde er verder?

ODILON. Ik zeg tegen De Witten : direkt naar het huis van De Slinken, aan de grens tussen Nederblaren en Blaren, dààr moeten ze allemaal passeren.

PHILEMON. En?

ODILON. We hadden ons verstoep in een patattenveld en 't was van nacht klare maneschijn, zodat we alles goed konden zien. En na een tijd wàren ze daar : alle dertien kompleet en zònder blaffeturen. Ze hadden die van de "Zoet Inval" aan andere huizen gehangen en die van die andere huizen weer aan andere huizen. Ge moet niet vragen wat voor een Toren van Babel het hier vanmorgen was, als iedereen op zoek ging naar zijn blaffeturen.

PHILEMON. En voor dat ze de grens overtrokken, zijt gij ervoor gesprongen en hebt ge ze allemaal gepakt : haha! geen klein proces aan hun been.

ODILON. Dat was ik van zin. Ik zeg tegen De Witten : Witten, er mag gebeuren wat er wil, maar "plicht voor alles"! (Zonder dat de anderen het merken, staat Mance in de deur met in de ene hand een gevulde zak en in de andere een teil.) Ik sta al recht om voor die van Blaren te springen en hun allemaal een proces aan te doen, als De Witten mij bij mijn vest vasthoudt, met zijn vingew tegen zijn voorhoofd tikt en vraagt of ik helemaal begin te vangen? Ik zeg : vangen? Wàt vangen? Zegt De Witten : ze zijn met dertien. Wel, als ge nog maar één van de dertien, één hè, een proces maakt, geef ik geen sjiek meer voor uw leven. Want die van Blaren nemen het voor mekaar op tot ter dood....Ik sta daar nog wat over te peinzen, als ik zie dat de slampampers al de grens over zijn, op hun eigen gebied en daarmee buiten schot.

MANCE. (Vol koleire naderbij komend en de zak op tafel smakkend, de teil op de vloer; dan, de handen in de zij, dreigend voor haar man;) Als ik het niet gepeinsd heb : heel de bende schampavie gespeeld zonder...proces. Voor de zoveelste keer. En de brave burger van Nederblaren is er nog eens aan voor zijn nachtrust en zijn blaffeturen die hij God-weet-waar is moeten gaan zoeken. (Verachtelijk.) Champetter van mijn hielen!

PHILEMON. Zo moet ge dat nu ook niet opnemen hè, Mance.

MANCE. Nee? Hoe dan? En de lach die hij in 't dorp weer achter hem heeft, hoe moet ik dàt opnemen? Hè, hoe? (Giet korzels de inhoud van de zak uit op tafel, ploft er de teil op neer; tot haar

man.) Hier zie : bonen pluizen. Ge zijt toch voor niets anders goed.

(Mance en Philemon zijn al aan het pluizen, als Odilon zich eerst schoorvoetend naar de tafel begeeft.)

ODILON. (Tot Mance, geprikkeld.) Gij altijd met uw processen. Ik zal u eens wat anders zeggen.

MANCE. (Tot Odilon die nog altijd niet is gaan zitten.) Fretten kunt ge genoeg, hè?

ODILON. Wat is het nù, allee?

MANCE. Bonen fretten, dàt kunt ge, maar....pluizen? Dat zal ik wel doen, hè?

PHILEMON. En ik, hè Mance.

ODILON. (Laat zich noodgedwongen in een stoel zinken, gaat weigerig aan het pluizen; tot Mance.) Ik zal u eens wat anders pepere- ren, zie : ge weet dàt van Rappe Mong van 't Eiland.

MANCE. Wàt weet ik?

ODILON. Hoe hij op een zondagmorgen per postkoets en verkleed als Wonderdokter triomfantelijk Katterem binnenreed. En hoe hij samen met Kornel en Lapiés, verkleed als twee lakeien, het spel daar arrangeerde. En na de missen aan de kerk, met zijn flesjes wonderelixir tegen 't jeuksel en andere kwalen, de boeren van Katterem hun geld afzette.

PHILEMON. Ja, en het schijnt dat ze in Katterem, met die wonderelixir te drinken, nog meer jeuksel hebben dan vroeger.

ODILON. Om dan nog niet te spreken van Rappe Mong zijn wondersi- roop tegen de wormen op het veld. Die siroop moesten ze in Kat- tem in hun beerput gieten. Maar het begon daar in de beerputten zo te gisten en te schuimen, dat de beer langs de bril van 't ge- mak naar boven kwam en zo naar buiten liep. (Nadrukkelijk tot Mance.) Wel, heeft de veldwachter van Katterem hem gepakt?

MANCE. Wàt gepakt? Den beer?

ODILON. (Kregel.) Rappe Mong en zijn kornuiten?

PHILEMON. Vaneigen heeft hij hen niet gepakt. De champetter wist niet dat het bedrog was. En hij had een flesje "elixir" voor niets gekregen.

ODILON. (Houdt op met pluizen, staat op.) En die elixir was "jelap", het strafste purgeermiddel dat er bestaat, waarvan de champetter van Katterem drie dagen aan een stuk de afgang had.... Wel, ik vraag het nog : heeft hij hen een proces gemaakt?

PHILEMON. Hoe zou hij dat? Ze hebben het in Kattem maar weken later geweten, dat het de mannen van Blaren waren, die hen dat gelapt hadden.

MANCE. Wat op een ander gebeurt, is onze affaire niet. Het gaat om wat hiër gebeurt, in Nederblaren. (Tot haar man.) En is het gedaan met pluizen, ja?

ODILON. (Zinkt weer in zijn stoel, pluist verder, al was het maar om zijn vrouw wat milder te stemmen.) En die keer met kermis op de Konijnenberg in Opblaren, als Rappe Mong in een prachtige herenkoets door Opblaren reed en zich aan de herberg van Lotte op de Konijnenberg uitgaf voor dokter Pens uit de Rotonde?

PHILEMON. (Barst in lachen uit.) Ha ja, dat was een toer.

ODILON. Dokter Pens die alle tandpijn genas en "bollekens" verkocht als een onfeilbaar middel tegen alle ziekten van maag en darmen, zoals tegen het bleekschijten, beddepissen, wormzakken en gatkrabben.

PHILEMON. Ik was daar op de kermis en ik weet nog goed wat de "beroemde dokter" zei, als de trompetten zwegen van zijn twee knechten De Slag en Jef Kabas die geen mens onder hun blanketsel kon herkennen. Rappe Mong, ook met geen vergrootglas te herkennen, zei tegen het volk rond hem : (staat op, gaat in het midden van de kamer staan, bootst de gebaren, de mimiek en de geslegen stem van Rappe Mong na.)

Dames en heren,

Ik heb de eer u te groeten

Met handen en voeten.

'k Ben dokter Pens uit de Rotonde,

Tandentrekker, pillendraaier, wijd bekend.

Ik doe in Vlaanderen mijn ronde

En sla er menig konkurrent,

Want de wereld blijft, ik zeg het vrij,

Niets anders dan een tandentrekkerij !

ODILON. C'est ça! Wel, en als Rappe Mong met het geld van al die gefopte mensen in zijn zak zat en 't bedrog uitkwam, is hij geverbaliseerd door de veldwachter van Opblaren?

PHILEMON. De champetter daar moest dat niet doen, Odilon. Als ze met hun zakken vol geld zaten van de verkoop van hun flesjes, hebben de mannen van Blaren zich kenbaar gemaakt. En hebben ze met

hun geld gefopten en niet gefopten in de herberg van Lotte getrakteerd met boerenhesp en pensen en mocht iedereen zoveel eten en drinken als hij wilde. Samen met de mannen van Blaren werd er tot een stuk in de nacht gedanst en gezongen en op de Konijnenberg hadden ze nog nooit zo'n kermis beleefd.

ODILON. Ja, en gij hadt weeral sjans.

PHILEMON. Hoe, sjans?

ODILON. Dat ge erbij waart, dedju, als er zo te drinken valt.

MANCE. Daar hebt gij spijt van, hè?

ODILON. Waarvàn spijt, Mance?

MANCE. Dat ge er niet bij waart, als er te zuipen is.

PHILEMON. Ja, en wat er dan op 't einde gebeurde, vergeet ik van mijn leven niet meer : dokter Pens, allee, Rappe Mong, werd door de schoonste meiskens van Opblaren in de bloemen gezet en 't was van "lang leve Rappe Mong"! Vivan De Slag en Jef Kabas! Leve de mannen van Blaren! Op tafel! Op tafel!

ODILON. En wie ging erop?

PHILEMON. Rappe Mong in hoogsteigen persoon, wie anders. En ge zoudt het niet geloven, maar hij die anders zoveel noten op zijn zang heeft en van alle markten thuis is, stond daar, met zijn bloemen in zijn arm, gepakt en met zijn mond vol tanden omdat hem zoveel eer werd aangedaan.

ODILON. Dedju! Allee, hoe bestaat het. En wat zei hij? Hij zei toch ièts?

PHILEMON. Als zijn alteratie een beetje over was, de schoonste redevoering die ik in mijn leven heb horen afsteken. Ik ben nog gepakt als ik eraan denk. (Neemt een stoel, plaatst hem in het midden van de kamer, gaat erop staan.) Hij zei, Rappe Mong :

Vrienden en vriendinnen van de Konijnenberg,

Bedankt, verschrikkelijk bedankt. Wij, de vagebonden van Blaren, zoals ze ons noemen, verdienen uw hulde niet. We zijn maar simpele mensen zoals gij, die in hun eentonig leven trachten wat perten en farcen uit te halen om ons wat te verzetten. De ene keer lukt het, zoals vandaag in Opblaren. Een andere keer loopt het slecht af en moeten we het op een lopen zetten om ons vel te redden. Maar zoals ge hier vandaag hebt ondervonden, zijn we er niet op uit om mensen te bedriegen. Voor ons geldt alleen : plezier maken. En

zijn onze daden al eens wat aangebrand, veroordeel ons daarom niet. Want we zijn niet voor niets de afgezanten van het volk van Breugel en Tijn Uilenspiegel. Wij, de mannen van Blaren, zijn allemaal echte, onvervalste Uilenspiegels en mensen duivelen is ons lang leven.... Vrienden en vriendinnen, we zullen Opblaren en vooral de Konijnenberg nooit vergeten!

ODILON. (Tot Mance) Voilà! Hoort ge het nu? Nog een sjans dat ik zo'n mens geen proces gemaakt heb, hè?

MANCE. (Op haar zeer getrapt.) Nee? Als ge ù en hèm daar bezigt, moeten die slampampers allemaal op het altaar in de kerk tussen twee brandende kaarsen. Schelmen zijn het, schavuiten en daarmee basta. In Nederblaren kunnen ze ervan meespreken. (Tot Philemon, die nog altijd op de stoel staat.) En gij, gaat ge daar misschien blijven staan?

PHILEMON. Ha ja, zoudt ge geloven dat ik niet wist, dat ik hier nog stond. (Drentelt naar zijn plaats aan tafel, gaat in gedachten zitten.)

MANCE. (Tot Philemon.) Geeft ge het al op met de bonen, ja?

PHILEMON. (Komt met een schok tot de werkelijkheid terug.) Ha ja, ge moest het daar meegemaakt hebben. Ik zat nog met mijn gedachten op de Konijnenberg. (Pluist verder.)

ODILON. (Half tot zichzelf.) Ik zit daar zo aan te denken, zie..

PHILEMON. Aan wat?

ODILON. Aan die redevoering van Rappe Mong in Opblaren. Dat is nog niet alles.

MANCE. (De wenkbrauwen fronsend.) Hoe, 't is nog niet alles? We hebben al meer dan genoeg van die schone praat. En van de pro-pere manieren van die soort van Blaren.

ODILON. 't Is allemaal dat niet, Mance.

MANCE. Nee? Wat is het dan?

ODILON. We mogen de mannen van Blaren niet te zwaar vallen. In geen geval mogen we dat.

MANCE. Wat krijgen we nu?

ODILON. Ge zult mij gaan verstaan zie, Mance. Weet ge wat ik in een boek gelezen heb?

MANCE. Ge zit de laatste tijd te veel in boeken bezig. Dat is voor niets goed.

ODILON. Nee, maar weet ge wat er in dat boek stond : (nadrukkelijk.) Men plaagt wie men liefheeft.